

OBSAH

Předmluva k druhému českému vydání (Stanislav Komárek)	9
Předmluva k druhému vydání	15
Úvod	17

Kapitola I – DOKLADY O ŽIVOČIŠNÉM PŮVODU ČLOVĚKA

Povaha důkazů, vztahujících se k původu člověk – Stejně orgány u člověka a nižších živočichů – Různé shodné znaky – Vývoj – Zakřslá ústrojí, svalstvo, smyslové orgány, vlasy, kosti, rozmnořovací ústrojí atd. – Význam těchto tří velkých skupin důkazů pro původ člověka	21
---	----

Kapitola II – O VÝVOJI ČLOVĚKA A OSTATNÍCH ŽIVOČICHŮ

Rozmanitost tělesných a duševních znaků člověka – Dědičnost – Příčiny rozmanitosti, tedy variability – Pravidla variability jsou u člověka a ostatních živočichů stejná – Přímé působení vnějších životních podmínek – Účinky zvýšeného užívání nebo naopak neužívání jednotlivých částí těla – Zastavený vývoj – Reverze – Související změny – Populační růst – Příčiny bránící populačnímu růstu – Přírodní výběr – Člověk jako nejvyšší živočich na světě – Význam jeho tělesné stavby – Příčiny jeho vzpřímené postavy – Následující tělesné změny – Zmenšení velikosti špičáků – Zvětšení objemu lebky a změna jejího tvaru – Nahota – Ztráta ocasu – Bezbrannost člověka	43
--	----

Kapitola III – POROVNÁNÍ DUŠEVNÍCH SCHOPNOSTÍ ČLOVĚKA A OSTATNÍCH ŽIVOČICHŮ

Rozdíl mezi duševními schopnostmi nejvyšších lidoopů a nejzaostalejších lidských skupin je obrovský – Některé společné instinkty – Emoce – Zvědavost – Schopnost napodobování – Soustředěnost – Paměť – Přestavitivost – Myšlení – Postupné zdokonalování – Nástroje a zbraně po-

užívané zvířaty – Schopnost abstraktního myšlení, sebeuvědomění – Řeč – Smysl pro krásu – Víra v Boha, nadpřirozené síly a pověry	81
--	----

Kapitola IV – POROVNÁNÍ ROZUMOVÝCH SCHOPNOSTÍ ČLOVĚKA A NIŽŠÍCH ŽIVOČICHŮ – POKRAČOVÁNÍ

Smysl pro morálku – Základní předpoklady – Vlastnosti společenských živočichů – Původ společenskosti – Boj mezi protichůdnými instinkty – Člověk jako společenský živočich – Trvalejší sociální instinkty převládá- jí nad méně trvalými – Divoši si váží výhradně společenských ctností – K sebepoznání dochází až na pozdějším stupni vývoje – Jaký vliv má mí- nění ostatních členů téhož společenství na chování jedince – Přenášení morálních zásad – Shrnutí	116
--	-----

Kapitola V – O VÝVOJI DUŠEVNÍCH A MORÁLNÍCH VLASTNOSTÍ V OBDOBÍ PREHISTORICKÉ A CIVILIZOVANÉ SPOLEČNOSTI

Vývoj duševních schopností prostřednictvím přírodního výběru – Vý- znam napodobování – Společenské a morální vlastnosti – Jejich vývoj v rámci jednoho kmene – Vliv přírodního výběru na civilizované národy – Doklad o barbarském původu civilizovaných národů	149
--	-----

Kapitola VI – O PŘÍBUZNOSTI A RODOKMENU ČLOVĚKA

Postavení člověka v živočišné říši – Přirozený rodokmen – Málo význam- né přizpůsobitelné znaky – Různé drobné shodné znaky mezi člověkem a ostatními primáty – Zařazení člověka v přirozené soustavě – Kolébka a stáří lidstva – Nedostatek spojovacích fosilních článků – Nižší stupně lidského rodokmenu, jak se jeví za prvé z hlediska příbuznosti, za druhé pak z hlediska tělesné stavby – Prapůvodní hermafroditismus obratlovců – Závěr	170
--	-----

Kapitola VII – O LIDSKÝCH RASÁCH

Povaha a význam druhových znaků – Aplikace na lidské rasy – Fakta, svědčící pro a proti nazývání tzv. lidských ras samostatnými druhy – Pod- druhy – Monogenisté a polygenisté – Konvergence znaků – Četné shod- né tělesné a duševní vlastnosti těch nejodlišnějších lidských ras – Jak vy- padal člověk, když začal osídlovat celou Zemi – Žádná rasa nepochází z jediného páru – Vymírání ras – Utváření ras – Výsledky křížení – Ne- patrný vliv přímého působení životních podmínek – Nepatrný či žádný vliv přírodního výběru – Pohlavní výběr	192
---	-----

Poznámky o podobnosti a rozdílech ve struktuře a vývoji mozku člověka a ostatních primátů (profesor Huxley)	227
--	------------

Kapitola VIII – SEKUNDÁRNÍ POHLAVNÍ ZNAKY ČLOVĚKA

Rozdíly mezi mužem a ženou – Příčiny těchto rozdílů a příčiny některých společných znaků – Zákon souboje – Rozdíly v duševních schopnostech a v hlasu – O roli krásy při uzavírání sňatků mezi lidmi – Zájem přírodních lidí o různé ozdoby – Jejich představy o ženské kráse – Sklon k zveličování každé přírodní zvláštnosti	237
--	-----

Kapitola IX – SEKUNDÁRNÍ POHLAVNÍ ZNAKY ČLOVĚKA – POKRAČOVÁNÍ

O vlivu nepřetržitého výběru žen na základě různých měřítek krásy jednotlivých ras O příčinách ovlivňujících pohlavní výběr u civilizovaných a přírodních národů – Příznivé podmínky pro pohlavní výběr v pradávných dobách – Jak působí pohlavní výběr na lidskou společnost – Ženy primitivních kmenů si mohou do určité míry vybírat muže samy – Ztráta ochlupení lidského těla a růst vousů – Barva pleti – Shrnutí	267
---	-----

Kapitola X – CELKOVÝ PŘEHLED A ZÁVĚR

Hlavní závěry o živočišném původu člověka – Způsob vývoje – Rodokmen člověka – Duševní a morální vlastnosti – Pohlavní výběr – Závěrečné připomínky	290
Darwinovy poznámky k jednotlivým kapitolám	307
Rejstřík věcný a latinských a českých názvů organismů	348
Rejstřík jmenný	353